

Dosarul nr.2ra-428/2019

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (M. Juganari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu)

Î N C H E I E R E

05 iunie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Startulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Sava împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne și Procuratura Generală privind repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 03 aprilie 2017 Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 91 316 lei și prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne, Valentin Sava a fost numit în funcția de ofițer de investigație al Inspectoratului de Poliție Ialoveni.

La 15 noiembrie 2013 prin ordonanța procurorului în Procuratura Ialoveni, Valeriu Cîrlan, i-a fost atribuit statutul de bănuț în cauza penală nr.2013978175 pentru faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal.

La 17 decembrie 2013, prin ordonanța procurorului în Procuratura Ialoveni, Valeriu Cîrlan, i-a fost înaintată învinuirea pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal. În cadrul urmăririi penale învinuitului i-a fost aplicată măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara.

La 24 decembrie 2013, procurorul în Procuratura Ialoveni, Valeriu Cîrlan, a întocmit rechizitoriul în cauza penală nr.2013978175 și a expediat-o în instanța de judecată pentru examinarea în fond.

A menționat că, prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 30 iunie 2015, Sava Valentin învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal

a fost achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Măsura preventivă obligăția de a nu părăsi localitatea a fost abrogată.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016 Sava Valeriu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit în temeiul legii menționate pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu privire de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități în cadrul organelor de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A susținut că, la data de 04 octombrie 2016 prin decizia Curții Supreme de Justiție a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016 și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2016 s-a respins ca nefondat apelul declarat de procurorul în Procuratura Ialoveni, Valeriu Cîrlan, și menținută fără modificări sentința Judecătorei Ialoveni din 30 iunie 2015.

La 20 februarie 2017, sentința Judecătorei Ialoveni în privința lui Valentin Sava a devenit definitivă și irevocabilă.

A indicat că perioada de calcul a acțiunilor ilicite admise de către organul de urmărire penală, procuratură și instanța de judecată în privința sa este ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 29 octombrie 2013 și devenirii definitive a sentinței de achitare 20 februarie 2017.

Drept prejudiciu material suportat, Valentin Sava îl consideră salariul ratat de la locul de muncă în legătură cu obligarea de a se concedia din funcția deținută, sumele plătite pentru asistența juridică, precum și cheltuielile în legătură cu chemările, deplasările la organul de urmărire penală, procuratură, instanță de judecată.

A afirmat că, a fost obligat în legătură cu condamnarea sa prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, să depună cerere de eliberare din funcție. Astfel, prin ordinul nr. 159ef din 23 martie 2016, semnat de către Șeful-adjunct al IGP Gheorghe Cavcaliuc, a fost eliberat din funcția deținută și ca urmare a suportat pînă în prezent venitul ratat de la locul de muncă în sumă totală de 74 316 lei. Tot ca urmare a acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, procuratură și instanță de judecată, începînd cu data de 29 octombrie 2013 pe parcursul desfășurării urmăririi penale și ședințe de judecată, a suportat cheltuieli financiare considerabile în sumă de 2000 de lei în legătură cu chemările și deplasările la organul de urmărire penală, procuratură și instanță de judecată, fiind citat de mai mult de 20 ori pentru participarea la următoarele acțiuni: recunoașterea în calitate de bănuț; audierea în calitate de bănuț; participarea la acțiuni premergătoare efectuării expertizei medico-legale; participarea la acțiuni postmergătoare efectuării expertizei; recunoașterea în calitate de învinuit; audierea în calitate de învinuit; participarea la comunicarea despre finisarea urmăririi penale; participarea la prezentarea materialelor cauzei penale; participarea la înmînarea rechizitoriului; ședințele de judecată, și pentru asistența juridică în sumă de 15 000 de lei.

Drept prejudiciu moral suportat, consideră că sunt suferințele psihice în legătură cu faptul că, nefiind vinovat de comiterea infracțiunii a fost pus sub învinuire și condamnat neîntemeiat. La fel, consideră că acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuratură, instanța de judecată au dus la defăimarea personalității sale în fața consătenilor, colegilor de serviciu, prietenilor

și rudelor apropiate, fiind permanent în stare stresantă. Din aceste considerente suma totală a prejudiciului moral constituie 50 000 de lei.

A solicitat reclamantul admiterea acțiunii și încasarea din contul statului în beneficiul său a prejudiciului material în sumă totală de 91 316 lei și prejudiciul moral în sumă de 50 000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 06 septembrie 2017, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne.

La data de 19 iunie 2018, reclamantul a depus o cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat instanței de a considera salariul ratat de la locul de muncă, în legătură cu eliberarea neîntemeiată din funcție, în sumă de 61 475 lei, pe perioada de la 23 martie 2016 pînă la 19 decembrie 2016 (conform răspunsului IP Ialoveni nr.9098 din 14 iunie 2018). A considera cheltuielile de transport pentru deplasările la organul de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești în sumă de 240 lei (conform răspunsului Primăriei Bardar, r-nul Ialoveni nr.674 din 12 iunie 2018). A considera prejudiciul moral cauzat în sumă de 50 000 de lei (suferința psihică, stresul în legătură cu eliberarea neîntemeiată de la locul de muncă, punerea sub învinuire pentru infracțiunea care nu a comis-o, condamnarea ilegală de către instanța de judecată, defăimarea onoarei în legătură cu condamnarea ilegală în fața consătenilor, colegilor de serviciu, prietenilor și rudelor apropiate). A considera cheltuielile de judecată pentru asistența juridică acordată în sumă de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 23 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Sava.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Valentin Sava cheltuielile de transport în mărime de 240 de lei și compensația bănească pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de 20 000 de lei.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Valentin Sava cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Valentin Sava, reprezentat de avocatul Conoval Nicanor și cererea de apel depusă de Ministerul Justiției, reprezentat de Iulian Gainaru și s-a menținut hotărârea din 23 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

În susținerea soluției date instanța de apel a concluzionat că instanța de fond corect a stabilit că, Sava Valentin a fost pus ilegal sub învinuire de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal or, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2016 a fost respins apelul Procuraturii Ialoveni și menținută sentința de achitare în privința lui Sava Valentin din 30 iunie 2015.

A susținut că instanța de fond corect a stabilit întemeiate și pasibile admiterii cerințele reclamantului/intimat cu privire la cheltuielile de transport mărime de 240 de lei, compensația bănească echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de 20 000 de lei, reținînd precum că, lui Sava Valentin nu i-au fost aplicate careva măsuri preventive privative de libertate și durata aflării ultimului sub învinuire și anume de la 15 noiembrie 2013 pînă la 20 februarie 2017 și cheltuielile de

asistență juridică în mărime de 5000 de lei, care au fost achitați avocatului Conoval Nicanor în baza contractului de asistență juridică nr.20/03 din 20 martie 2012.

A stabilit, că pretențiile înaintate de către reclamantul/intimat, privind repararea prejudiciului material și moral se încadrează în prevederile art. 10 al Legii nr.1545, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilit de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6, iar art. 11 alin. (1) lit. e), f) , g) statuează expres că, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate. Totodată, instanța de apel a reținut și prevederile alineatului (3) potrivit căruia, în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Instanța de fond legal a respins cerința reclamantului/apelant de compensare a prejudiciului material și anume salariul ratat de la locul de muncă or, ultimul a fost concediat din serviciu în baza raportului depus și anume la cererea salariatului.

A constatat că hotărîrea contestată a fost emisă în corespundere cu prevederile normelor de drept material raportate la circumstanțele de fapt ale pricinii, argumentele cererii de apel nu pot fi reținute și sunt considerate insuficiente pentru a casa o hotărîre legală în fond. Hotărîrea primei instanțe este una întemeiată și legală, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzită de lege.

La 27 decembrie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărîri noi prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea recursului a indicat prevederile art.432 alin. (1), (2) lit. c), alin. (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și a menționat că instanța de apel eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

A susținut că pe parcursul urmăririi penale precum și pe parcursul examinării cauzei penale în instanța de judecată, Sava Valentin s-a aflat în stare de libertate, în acest mod nefiindu-i îngrădit dreptul la libertate. Totodată, Sava Valentin nu a prezentat careva probe concludente prin care să ateste faptul că bănuiala sa ar fi avut careva efecte negative asupra reputației sale.

A menționat că conform legislației procesual penale, organul de urmărire penală este în drept să efectueze acțiuni de urmărire penală necesare pentru stabilirea adevărului și apărarea intereselor altor persoane, inclusiv interesele statului.

A invocat că instanța de apel și de fond a analizat arbitrar poziția participanților la proces.

La 02 ianuarie 2019 Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, a declarat recurs împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a menționat că instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat prevederile legale, adoptând o soluție parțial greșită, ilegală fără a ține cont de probele, elementele de fapt prezentate la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile din acțiune.

A susținut că la cauza dată raporturile de muncă au fost întrerupte în baza deciziei de condamnare, iar cererea lui Sava Valentin este consecința hotărârii instanței de judecată și se află în legătură causală directă cu condamnarea și emiterea ordinului nr. 159ef din 23 martie 2016.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 07 decembrie 2018 (f.d. 212), însă lipsește confirmarea recepționării acesteia.

Astfel, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 27 decembrie 2018 și recursul declarat de către Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, la 02 ianuarie 2019, se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 20 februarie 2019, Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibilă.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Valentin Sava, reprezentat de avocatul Nicanor Conoval.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh